

Håndlaget i India

November er en fin teppemåned i Bhadoi med temperaturer som en god norsk sommer. India er nå mest trendy på verdensbasis i markedet for håndlagede tepper - oppkjøpere reiser fra USA, Australia, Japan eller Norden.

Hit kommer en delegasjon fra den virkelig store svenske møbelkjeden og hit kommer de fra Gulvex AS, markedslederen i Norge på avpassede tepper.

-India er blitt en viktig aktør i teppemarkedet. De leverer flotte tepper med moderne design for en rimelige penge; de har lært seg å produserer etter hva markedet etterspør, forteller Thron Spets, markedssjef i Gulvex.

Verdens største demokrati

India er et av verdens mest folkerike land med over én milliard innbyggere, en selvstendig stat siden 1947, men allikevel et svært sammensatt land - en union av delstater og territorier med en 5.000 år gammel historie. De kaller seg nå verdens største demokrati, religiøst - med et flertall av hinduer, men også sterke innslag fra islam og buddhisme. India er kontrastenes land; på den ene side fjernt fra den såkalte vestlige verden, men samtidig et land som har posisjonert seg i den globale it-industrien.

Det er nord i India vi finner konsentrasjonen av teppeproduksjon. Hovedstaden New Dehli ligger faktisk på samme breddegrad som Katmandu i Nepal. En times flytur øst for Dehli finner vi byen Varanasi, hinduenes helligste sted ved floden Ganges, i et sletteland hvor Ganges er dannet av smeltevann fra Himalaya. Rett utenfor Varanasi finner vi Bhadoi, en by på 150.000 innbyggere hvor ordet infrastruktur er et forholdsvis ukjent begrep og sykkel fortsatt er det viktigste kjøretøy, men hvor de i løpet av ganske få

år har skapt et teppedistrikt som forsyner alle verdensdeler.

Beste årstid

Den beste produksjonstid for tepper er fra begynnelsen av oktober til april. Det er klima som gjør dette så sesongbetont. I mai begynner det å bli varmt i Bhadoi. I juni forvandles slettelandet til et av de varmeste steder på jorden med temperaturer opp mot 50 grader og en luftfuktighet på 100 prosent. Så kommer regntiden i juli, august og september da monsunen tar opp fuktighet fra Bengalbukta og gjør teppeproduksjon vanskelig fordi tørking av både garn og tepper foregår utendørs.

Markedssjef Thron Spets i Gulvex har arbeidet med India i 20 år, hele veien med Bhadoi som senter. -Det har ikke alltid vært slik at de har rettet seg etter det skandinaviske eller andre markeder. Det er først og fremst de tre siste årene det har vært et økende salg av tepper med skandinaviske design og farger. Spesielt det siste året har økningen vært kraftig. Teppene preges av enkle farger, men nå kommer også eksempelvis store blomsterdesign sterkere og sterkere. Nå er det faktisk vi som bestemmer retningslinjer for hvilke tepper som skal produseres; vi setter selv en standard, men det bør føyes til at indierne av tradisjon er veldig gode på farger, forteller Thron Spets. Gulvex har nå en markedsandel opp mot 50 prosent i Norge hvor møbelkjedene er Gulvex' største kunder, fulgt av farge- og interiørkjedene.

Linken til Skandinavia har faktisk en historie - det som startet med produksjon av såkalte rødaken-tepper, sengetepper og dekketepper fra husmannsplasser i Sverige i tradisjonell svensk stil fra 1950-tallet. Rødlaken ble etter hvert laget i store mengder i India. I Bhadoi-distriktet har de også produsert de tradisjonelle orientalske tepper, en produksjon som har måttet vike for moderne design og farger. På 1990-tallet var det de flatvevde tepper som regjerte, pluss håndknyttede Gabéh-tepper, som først forsvant fra distriktet, men som de par siste år har kommet sterkt tilbake, men nå i skandinavisk design. Det kan skifte fort også i denne bransjen.

To teppetyper

Gulvex får nå hovedsakelig produsert to teppetyper i Bhadoi - de håndknyttede flosstepper som blir laget på de gamle trevever og håndtuftede tepper hvor man spenner opp en ramme av bomullsduk, tegner på mønsteret og håndskyter inn garnet. Det brukes stort sett god ullkvalitet fra New Zealand eller fet indisk ull, som begge blandes med lintråder for å få forskjellige tykkelser på tråden som igjen gir det rette utseende. Til de håndtuftede tepper brukes både tynt og tykt garn. Alt vaskes for å få en fin og blank overflate. Fargene blir kokt inn i garnet. Mønsteret håndklippes for å få forskjellige høyder. Håndtuftede tepper vaskes også for hånd for å få den riktige glansen på ulla og dessuten vise at teppet er fargeekte. Man skyver av all overskytende ull med en flat trespade.

En teppesesong i Gulvex starter med produktutvikling i august da designere i Norge og India utveksler ideer om design og farger. Produsentene i Bhadoi presenterer resultatene i november, som det så arbeides videre med: Det blir laget prøvetepper som blir sendt til Norge med fly i hundretalls, ett av hver type, hvorfra man i januar gjør de endelige utvelgelser og sender ordrene. Kolleksjonene, skipet i containere, er så ute i forretningene i mai.

Årets Gulvex-katalog kommer i april måned og årets nyheter vil bli vist på en jubileumsutstilling på Gjerdrum i perioden 7. til 14. mai. Gulvex fyller nemlig 30 år i 2004.

Se Fargemagasinet nr. 1/2004